

Spotty liver disease: samen werken voor meer kennis

Spotty liver disease (SLD) is een ziekte waarbij hennen, vaak rond de periode van piekproductie, doodgaan. Het meest opvallende letsel is een 'spotty liver', oftewel gevlekte lever. Zo'n lever heeft een heleboel kleine witte puntjes, die onder de microscoop kleine haardjes van acuut verval blijken te zijn.

Koppels met uitloop hebben een verhoogd risico op spotty liver disease. De oorzaak was lange tijd onbekend, maar recent is aangetoond dat het de bacterie *Campylobacter hepaticus* is. Het vervelende van deze kiem is dat hij erg lastig groeit onder normale kweekomstandigheden, waardoor een definitieve diagnose lastig is. Voor een maximale detectiekans is het bovendien nodig om de kweek in te zetten bij dieren kort na de dood. Dit houdt in dat zieke dieren voor sectie moeten worden aangeboden. Een gevolg hiervan is dat hoewel het ziektebeeld al enige

Een lever van een leghen met de typerende witte necrosehaardjes in de lever, waar de ziekte zijn Engelstalige naam 'spotty liver disease' aan dankt.

jaren incidenteel wordt gemeld, de ziekte tot nu toe nog maar één keer officieel is bevestigd. We hebben daardoor nog onvolledige in beeld wat de incidentie en de impact van de ziekte is. De indruk bestaat echter dat het een ziekte is die, na jaren van afwezigheid, opnieuw in opkomst is.

Sectie toont ziektekiem aan

Na signalen van de ziekte uit Duitsland en het Verenigd Koninkrijk is binnen de dierziekte-monitoring veel aandacht besteed aan de optimale manier om deze nieuw opkomende ziektekiem te kunnen aantonen. De ziektekiem is vervolgens ook echt aangetoond bij Nederlandse hennen die waren ingezonden voor sectie. Veehouders en dierenartsen moeten precies de goede hennen insturen, willen we een kans hebben om de kiem aan te tonen. Afhankelijk van de hoeveelheid koppels waar dit probleem wordt vastgesteld, kunnen vervolgstappen worden overwogen. Zo kunnen we kijken naar het ontwikkelen van alternatieve testen om de kiem aan te tonen en kunnen we besmette koppels vergelijken om te zien of er een gemeenschappelijke risicofactor is.

Als we van meerdere koppels de bacterie in handen hebben, kunnen we die bacteriën vergelijken om te zien of de koppels uit eenzelfde bron besmet zijn geraakt, of dat er wellicht verschillende reservoirs in Nederland zijn. Op die manier dragen de dieren die u instuurt voor een sectie dus bij aan de kans dat bij toekomstige secties makkelijker een correcte diagnose wordt gesteld. Maar het draagt ook bij aan de adviezen die dierenartsen kunnen geven aan veehouders die in de toekomst deze ziektekiem op hun bedrijf krijgen. Bovendien houden we op deze manier voor de hele sector in de gaten welke ziektes nu echt veel voorkomen en of er nieuwe trends zijn, waardoor tijd en geld op de juiste manier kunnen worden besteed. Op die manier werken we samen aan een betere diergezondheid in Nederland.